

PREU: 5 Cènts.

Barcelona, 2 de Setembre 1911

EN PATUFET.

ANY VIII N.º 399. — Redacció y Administració: Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

— No's pot llegir el diari: tẽ, una altra vaga a Filadelfia; han mort vinticinch esquirois mès.

La protecció als animals

EN diferents ocasions, estimats patufistes, us he parlat de l'obligació que té l'home d'estimar als animals que Deu ha posat al seu servei, estimació que deu consistir en no ferlos objecte de mal tracte, castigantlos excessivament o sense motiu, abusant de les forces llurs o fentlos sofrir inútilment.

Diu el rey sabi, el gran Salomó, que l'home just estima fins a les besties, mentres que'l dolent té males entranyes pera tothom.

Aixís, trist concepte es el que's formarà dels sentiments d'aquells noys que per un gust pervers se complauen en donar torment a les pobres bestioles, que, més febles que ells, cauen en les mans llurs.

A semblants entreteniments, que desdiuen sempre de la bona cultura que s'ha rebut, solen entregarse'ls noys poch pietosos durant l'istiu, abusant de la major llibertat y de les ocasions que'ls hi proporcionen les vagues escolars, sobretot a n'aquells que les passen a fòra ciutat.

Contra la mala costum d'anar a cassar nius, que ab tants aficionats compta, may se predicarà prou. Qui destrueix un niu fa una obra detestable y inútil a la vegada, perque si s'ha proposat gaudir de la bella vista y de les armonioses canturies dels aucellets quan siguin majors, ha de saber que bona part d'ells no canten si se'ls subjecta a captiveri y que'ls més no volen ser peixats més que per la mare llur y moren de fam, de fret y d'anyorament quan se'ls separa d'ella.

Per altra banda, ab la destrucció dels aucells, se priva d'una defensa a l'agricultura: sabut com es que la majoria d'ells viuen de cuques y d'insectes perjudicials als conreus; això sense comptar el mal que's fa als arbres enfilantshi pera haver els nius, sobretot si aquets arbres són fruiters.

Anem a dir que molts noys, en aquet censurable divertiment, porten

la penitència en el pecat, ja que cada any són molts els accidents que's registren de xavals que han caigut dels arbres, ocasionantse greus mals y la mort algunes vegades.

Tot són mots de condemnaçió, aixís meteix, pera'ls qui subgeten a crudelíssims martiris a les petites bestioletes, tals com les inofensives sargantanes, ja trencàntleshi la cúa, ja atravessàntleshi els ulls ab una palla; lo propi que's fa abominable'l jòch dels que traspassen ab un bri'l ventre de les cigales pera que se l'emportin en llur volada, y el d'aquells que arrenquen les ales de les papellones o dels espiadimonis.

Rares vegades qui no té compassió pels sofriments dels animals ne té pels dolors del pròxim, y, per lo tant, no té dret a sol·licitar la compassió dels demés quan sigui ell el qui peni.

Preneu exemple del gloriós Sant Francesch, el gran amor del qual a Nostre Senyor el portava a estimar a les meteixes bestioles, a les quals tractava de germanes, com fins a cert punt ho són, si's considera que foren creades pel meteix poder que ns va formar a nosaltres.

— Ara se m'acaba de morir un oncle que era fabricant de conserves.

— Es extrany que essent fabricant de conserves no sapigués conservar la seva salut.

ABECÉ

Anècdota

Passejaven un matí,
en amable companyia,
en Prudenci Paytoví
y el seu fill Joseph Maria,
quan va escaures a passar
un gos de fatxa molt rara,
de pelatge singular
y cap més estrany encara.

Sorprès en Joseph Maria,
al seu pare va pregà
que li digués d'aquell cà
la rassa a que pertanyia.
Y el pare, per amagar
la seva ignorancia ab manya,
replicà: — A una rassa extranya
que ni'n queda un exemplar. —

NVIC

Un gos model

EN Bolavà va aixugarse una llàgrima.

— ¿Què't passa ara? — li vàreig preguntar jo tot sorprès.

— Estava pensant en el meu gos estimat, del que ja t'he parlat alguna altra vegada.

Era un gos com n'hi ha pocs. Potser cap més no n'hi ha. Era fidel, agraït, ben educat, fi y atent. Ell, quan anàvem de viatge, me rentava ls plats ab la llengua, me ventava les mosques ab la cua, me despertava cada matí lladrant, y durant el dia me feya companyia.

Ademés, era un excelent gos de cassa. Per lluny que caigués la

pressa, ell corria a buscarla y tornava tot seguit, portantmela ab la boca.

Es a dir, que la bestia tenia totes les qualitats. Una de les més notables era'l seu bon cor. De gossos que tenen bon cor se'n troben a dotzenes, però lo que es el meu, era una cosa exquisida.

No acabaria may si havia d'anar explicant els innombrables casos curiosos que m'havien passat ab el meu gos.

Una vegada que passàvem per un país molt sèch y miserable, va tirarse al riu y sortí portantme un parell de peixos de primera pera poder menjar.

M'estimava molt, pobre bestia, y li agradava ferme quedar bé. Una altra vegada anàvem de cassa. Jo vàreig veure un conill y li vàreig tirar. Per pega la bala s'anà a encastar a terra y el conill fugí, però'l meu gos, adonantse de que havia errat el tret, va empaitar el conill, l'atrapà y d'una caixalada'l matà.

Jo m'ho mirava desde lluny, y ja m'amaní un terròs de sucre pera donarli en paga del seu treball, però va sorprendrem el veure que en lloch de tornar portantme'l conill mort, el gos se posava a gratar a terra.

Extranyat al veure aquella maniobra inexplicable, vàreig atansarmhi y la meua sorpresa pujà de punt al veure que'l meu gos gratava pera buscar la bala que per falta de punteria havia anat a ensorrarse a terra. Quan la trobà l'agafà ab el morro, y ab una trassa que'm deixà parat, l'introduhí per una de les ferides que havia fet ab les dents al conill.

Aleshores va agafar el co-

nill y me'l portà, tot content, volentme indicar que era jo'l qui l'havia mort.

— Sí que era admirable — vaig dir jo, verament meravellat de l'intel·ligència del gos den Bolavà.

— Oh, això no es res encara — va respondre ell. — Figúrat que un altre dia, cassant pels boscos de Rússia, vàreig veure venir un ós terrible. Jo no més tenia una bala; de manera que en cas d'errar el tret, estava perdut.

Vaig apuntar bé; el gos estava al meu costat mirantme ab molta atenció. Davant de l'imminència del perill, haig de confessar que vàreig perdre la serenitat, y perdentla, el pols me va tremolar y, al disparar, la bala va pendre mala direcció. Al adonarsen el meu gos, ell que sí que's posa a córrer darrera de la bala, y quan la va haver atrapada, va fer un salt de manera que la bala li rascà'l collar de llautó que portava,

cambiant aixís de direcció ab tan bona fortuna, que anà a clavar-se just al cor de la fera.

— ¡ Me deixes parat! Ara comprench el greu que t'ha de saber l'haver perdut una bestia de tan gran mèrit — li vaig dir.

— Oh, y encara les que no t'explico.

— Home, m'interessaria saber més coses pera explicarles als meus lectors.

— Ja te'n contaré la setmana entrant. Ara estich massa commogut.

Y ab la promesa de contarliho la setmana que ve, se'm despedí el desconsolat Bolavà.

Ab el seu permís
J. M. F. T.

CLUB DE REGATES ALEMANY

A Alemanya hi ha un club de regates pera senyoretes. Allí les noyes se dediquen a tota mena de *sports*, baix la direcció de professors que les acostumen a la vida del mar.

Curiositats

La vida intensa

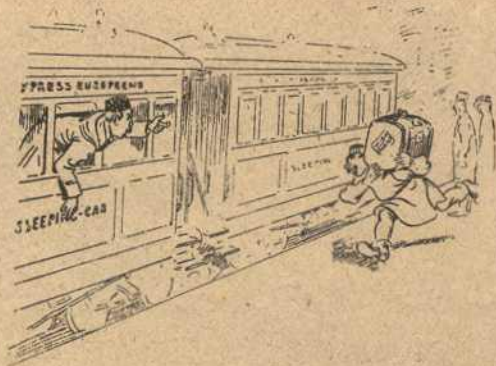
Un senyor de Nova York, acostumat a fer estadístiques, ha fet varis estudis sobre'ls successos que ocorren als Estats Units, y diu: que cada tres minuts la policia fa una detenció, que hi ha un enterro cada set, una crema cada quaranta vuit, una mort per accident cada set quarts, un suïcidi

cada vuit hores y un assassinat cada vintiquatre.

Afegeix el curiós estadístich que cada tretze minuts hi ha un casament, cada quaranta vuit s'estableix una nova industria, y cada set hores hi ha una fallida comercial.

Les jugades del dòmino

El Dr. Bein, de Francfort, ha trobat que ab les 28 fitxes del

Desastre que pot portar
el viatjar ab maleta.

jòch de dòmino se poden fer 284.528.211.840 combinacions; es a dir, que dos jugadors de dòmino que juguessin deu hores cada dia, fent quatre jugades per minut, trigarien 118.000.000 d'anys abans de fer totes les combinacions que permet aquet jòch.

Pera conservar la vista

Si's vol arribar a vell y possehir la vista bona, s'han de tenir les següents precaucions:

No passar de sobte d'una atmosfera calenta a una de freda.

No tenir pantalles de color en els llums, sinó sols blanques y glassades.

No mirar de dret al foch de la llum.

No forsar la vista llegint o escrivint ab poca llum.

No rentarse'ls ulls ab aigua freda.

No despertarse de cara a la finestra.

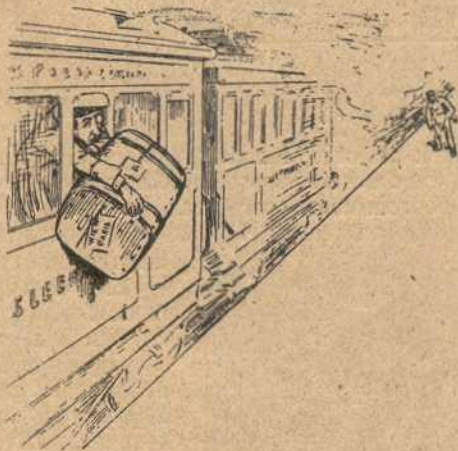
No dormir de cara al sol.

Si tothom seguis aquets concells, y no vinguessin complicacions inesperades, ja podrien plegar els que fan ulleres.

La forsa de les formigues

Un naturalista va veure una formiga que arrossegava una lla-gosta cap el niu. El naturalista va

A L'EXTRANGER

si s'arriba a descuidar.

agafar una y altra, les va pesar separatament y va trobar que la llagosta pesava 60 vegades més que la formiga.

El pes es tan gros ab referència a la formiga, que la forsa d'aquesta representa la d'un home que pesés 65 kilos y portés un pes de quatre tonelades y mitja, o la d'un caball de 600 kilos que arrastrés 36 tonelades.

La població del mar

Per terme mitg hi ha navegant pels mars del món mitg milió de persones continuament.

La república més petita del món

Es la de Sant Marino, que té sols 8.500 habitants.

Cada terra fa sa guerra

A la Xina es falta d'educació treures el capell davant de la gent, y també ho es el portar ulleres anant ab una altra persona.

Historia Natural

El mamuth

FINS ara hem parlat d'animals grans y petits, fers o mansos, als quals un dia o altre tots podem veure vius; avuy anem a parlar d'un que may podrem veure, per la rahó de que fa milers d'anys que ha desaparegut de la terra: es el *mamuth*, del qual al Parch n'hi ha una reproducció.

Fig. 1.— El mamuth siberià.

El mamuth pertanyia a una rassa d'elefants molt més grossos que'ls d'avuy en dia; els seus ullals midaven vint pams de llarg, les seves orelles eren a proporció més petites, y la seva pell estava dotada de pelatge llarg y molt espès.

El mamuth del Parch s'ha pogut reproduir molt fidelment, car n'han arribat molts testimonis fins a nosaltres; els homes prehistòrics que vivien en els temps del mamuth n'han deixat còpies grabades a les roques

de les coves que habitaven; además s'ha trobat gran quantitat de restes fossilisats d'aquet animal, ab els que gairebé's podia reconstituir tot el seu esquelet; y finalment, pera no deixar lloch a cap mena de dubte, no fa molts anys se'n va trobar tot un admirablement conservat entre les geleres de la Siberia (fig. 1).

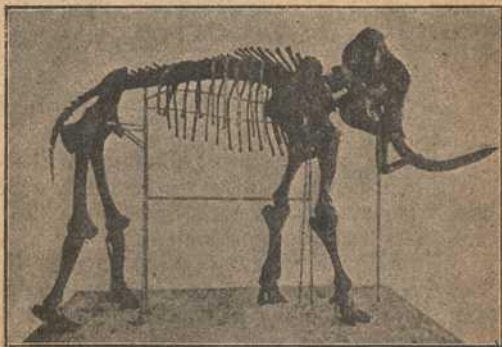
D'aquets animals n'hi havia per tot l'univers y n'hi havia hagut també aquí, en els temps més reculats del món, en que tota la nostra terra era una gran gelera; però quan per un cataclisme d'aquells que cambien la fesomia de les regions, el fret d'aquí va canviar-se per una temperatura suau, el mamuth va emigrar cap als llocs hont s'hi conservava'l glas, especialment a l'Assia Septentrional, que es hont s'han trobat més restes de l'animal antediluvià.

El mamuth que publiquem en la figura 1 es reproduït d'una fotografia del descobert a Siberia dintre d'una esquerdada d'un gran bloc de glas. L'animal apareix tot arronsat; sembla com si l'hagués sorprès una allau de glas que l'hagués envoltat, ofegant-lo. El glas l'ha con-

servat fresch per espay de milers d'anys, y quan se'l va descobrir se li conservava tota la carn d'un color roig viu com si acabés de morir, peròls ossos ja li havien clavat caixalades a una de les cuixes, enduhént-senhi bon tros.

Feta l'autopsia al gros animal, se van trobar en el seu ventrell herbes y agulles de pi, ab exclusió de tot reste animal, lo que fa pensar

que'l mamuth, lo meteix que l'elefant actual, era herbívor. La figura 2 es l'esquelet del meteix mamuth trobat a la Siberia.

[Fig. 2.— Esquelet de mamuth.

PLINI

Coses que es bo saberles

Destrucció de les formigues

Se posa sobre'l formiguer un got pel que s'hi hagi passat un aixarop espès. Les formigues hi quedaràn enganxades y's podran matar ab aigua bullenta.

Les cremades d'oli bullent

Se curen ab una cataplasma d'olives negres pulverisades.

A sobre s'hi aplica bicarbonat

en pols pera refrescar y aliviar el dolor.

Pera netejar ampolles grasses

Les ampolles que hagin contingut oli, petroli o qualche greix, se netegen ab marro de cafè calent ben remenat per les parets y fons de l'ampolla.

Quan tota la superfície interior està coberta de marro, s'hi deixa estar un xich pera que absorbeixi'l greix, y després se treu, tot esbandint l'ampolla ab aigua clara.

Un fet den Carles V

A l'amiga M. Mestra ab motiu del seu Sant

UN dia que en Carles V havia sortit molt dematí a cassar, se va perdre en el bosch de Soignes, a Bèlgica, y atormentat per la set y la gana, va entrar a la cabana d'uns pobres llenyaters pera que li donessin quelcom pera menjar.

No s'hi van negar, y l'esmorzar que li varen donar va ser molt senzill, y l'Emperador, que aquella bona gent el prenia per un gentil-home, va demanar si'ls quedava quelcom que haguessin cassat.

El marit, després d'haverho consultat ab la seva muller, li va portar un tros de carn de cervo, exigintli la promesa formal de que no ho diria a ningú.

Després d'haver esmorzat, en Carles V se despedí molt agraït d'aquella pobre gent, y uns quants dies després rebien un avis de que anessin a la Cort de Brusseles pera parlar d'un assumpte.

Ben agens de lo que's tractava, se dirigiren a la Cort; mes ¡quàn grossa no fou llur sorpresa al trobarse enfront d'aquell home que ells havien hostatjat, que era l'Emperador y que ells havien pres per un gentil-home!

L'Emperador els hi va dir que demanessin lo que volguessin, per l'acte de bondat que havien fet; y ells sols varen demanar que'ls hi donés permís pera tallar lliurement escombres en el bosch.

Admirat l'Emperador de la moderació d'aquella pobre gent, els hi va concedir desseguida, però volent felshi un xich més de bé, els hi va ordenar que a l'endemà vinguessin ab un carro ple d'escombres y a l'ensemps va ordenar que aquet dia no rebria a ningú a la Cort que no portés a la mà una escombra comprada a n'aquella bona gent. Els cortesans eren molts y el llenyater y la seva dona van vendre les escombres a un preu bastant crescut, y se'n entornaren a llur casa ab la bossa ben plena de monedes.

Això us provarà, estimats companys meus, que sempre haveu de fer el bé, car qui fa'l bé, tart o d'hora troba recompensa.

Per l'adaptació

EDUART TRIAS PAGÉS

Una resposta convincent

En Cassimiro Barnola
estava tan apurat,
que'l seu capital, plegat,
no pujava ni una andola.
Veyent en tal situació,
per sortir dels seus apuros
va emmatllevar trenta duros
al seu amich Pau Turró.

Mes en Pau va ronsejà,
obgectantli seriament:
— Veuràs, me ve malament...
¿Y si't mories demà?—
Y ab la dignitat ferida
replicà l'altre, exaltat:
— Fuig, home, sóch massa honrat
per ferte aquesta partida.—

X.

Totes les solucions. — Ramón Subirana, Joseph Recort, Pere Iglesias, A. Llonch, Joan Fontcuberta, Santiago Noguer, Joseph M.ª Ruera, Eduart Trias, germans Feliubadaló, Antonet Muleras, Joan Llop, Oliveras, Puigsech, Esteve Blanquet, germans Roura, germans Bonal, germans Verdura, Teresa Moragas, Amadeu Prunera, Victòria Ferrer, Tomàs Morató, Joan Filosofia, B. Vallespinosa.

Tres solucions. — Miquel Caballero, germans Marcó, Lluís Godari, Claudi Hoyos, Lluís Corbella, germans Teixidó, Salvador Corbella, germans Tagella, Jaume Arumí, Joan Durán, Ramón Bellavista, Joseph Arnau, Mercè Vidal, Pepeta Queralt, Enrich Masferrer, Demetri Fullà, Joan Dotras, Enrich Verdú, Manel Rubio, germans San-cristòfol, germans Vives, germans Carraté, Candi Balada, Amadeu Augués, Enrich Puig, germans Mas, Joseph M.ª Cabané, Eudalt Caseras, Eduart Millán, J. M. S., Joan Guarro, Isabel Rodés, Teresa Soler, Ramón Batlle, Ignasi Nadal, Claudi Bau, Lluís Ribes, P. Pous, germans Rius, Narcís Colomer, Pau Marimón, Pere Rotllant, Olaguer Pal, germans Bellver, Jaume Fontcuberta, Joseph Fontcuberta, Jaume Janer, Quimet, germans Marxuach.

Dues solucions. — Joseph Ripoll, germans Maureso, E. Camillo, C. Sabaté, M. y P. Boada, F. Vidal, Joan Lanuza, Ramón Paytubi, Antò Santamaria, Ignasi de Manresa, Joseph Esquerrà, Jaume Carltg, (un que s'ha descuidat el nom), Ròmul Claramunt, germans Ferrer, germans Boqueras, Esteve Viadé, Lluís Blanch, Enrich Vicens, germans Parera, Salvador T. de Plernas, Conxita Tresserras, Carme Gispert, germans Cardona, Domingo Papiol, Ventura Font, Joseph Ros, Jaume Piera, Miquel Vives, Joaquim Vila, Joaquim Garet, Francesch Trias, J. Soler, germans Espada, R. Mas, germans Paradell, germans Oliver, Pere Planas, Quimet Carbonell, L. Ferrer y F. Fontanals, germans Cussó, Jaume Sordé, Miquel Genís, germans Rovira, Gerart Miravalls, Manel Sarto, Bru Aloy, J. Anglada, Maria Tarrés, Montserrat Balletbó, Manel Algora, Joan Boladeras, Roseta Llopart, germans Ferrús, Mercè Comellas.

Una solució.—Joseph Ripoll, Joseph Batalla, Mercè de Sanromà, Ignasi Mantadas, Joseph Muñoz, Lluïsa Palau, germans Alegret, Joaquim Noy, germans de Hita, Francesch Grado, Carme Sadurni, Joanet Vidal, Manel Tort, Joseph Singla, Pepeta Singla, Joseph Tort, Carme Llamusi, Pilar Riba, germans Palés, Juli y Baldomer Vilagut, Santiago Benavent, germans Sans, Teresa Morató, Francesch Cignet, Felicià Serra, Joseph Sistán, Roch Barata, Marina Dalmau, Tianet, Francesch Rosselló, Agna Morató, Manel Galilea, Marina Vergés, Joseph M.ª Castells, Montserrat, germans Ferrer.

ENDEVINA, ENDEVINETA

ROMBO

S'ha de llegir horitzontal y verticalment: 1.ª ratlla, consonant; 2.ª, en els animals de ploma; 3.ª, astre; 4.ª, animal, y 5.ª, consonant.

JOSEPH M.ª DALMAU

ENDEVINALLA

¿Quin es el sol més barato?

FRANCISCO SOLSONA

CONVERSA

— ¿Vols ferme'l favor de dar-me una mica de tabaco pera fer un cigarro?
— Si, home.
— Ara necessito paper.
— Té.
— Vinga una cerilla.
— Aquí va. Ara sí que pots dir que aquest cigarro es de lo que tu y jo havem dit.

JOSEPH SANGENIS

TARGETA

A. Guillem Feixas Delgrás

Vivero

Combinar aquestes lletres de manera que's llegeixi'l títol d'una tragedia catalana y el nom de son autor.

EUDALT CASERAS

LLETRA NUMÉRICA

1 2 3 4 5 6 7 8	— En el moll.
1 6 5 5 6 3 1 8	— Instrument de rajoler.
1 2 1 5 5 6	— Senyal.
1 6 5 8	— Part de la persona.
7 8	— Nota musical.
5 8	— Article.
1 8	— En el cant.
1 6	— Pronom.
1 8 3 6	— Poble.
1 8 3 6 7 6	— En el cant.

MACARI

SOLUCIONS A LO INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR

Al logogrif: *Petronila*. — A la conversa: *Metre*. — A l'endevinalla: *Cain*. — A la xarada: *Vallvidrera*.

¡NOTICIA ESPATARRANT!

Pròxim a acabarse'l folletí que actualment estem publicant en el SUPLEMENT D'EN PATUFET, titulat **El gegant dels aires**, que tant èxit ha obtingut, estem ja preparant el nou folletí, escrit per en **Joseph M.ª Folch y Torres**, que portarà per títol

En Bolavà, detective

Recull d'aventures y peripecies fenomenals que li passen al popular Bolavà en el seu ofici de detective.

En aquest llibre que publicarà pròximament el SUPLEMENT D'EN PATUFET s'hi llegiràn fets maravellosos portats a cap pel gran Bolavà, l'home de les proeses inconcebibles.

Com sempre, el SUPLEMENT no costarà més que **5 CÈNTIMS**, y això que, ademés del folletí, se regalen unes magnifiques targetes representant

Episodis històrichs de Catalunya

y altres regals que tenim en projecte repartir pera més endavant.

CAMISERIA Y CORBATERIA
de

= JAUME SANS =

— Boqueria, 32. — BARCELONA —

Als nens y nenes que comprin a la Casa
se'ls obsequiará ab una bonica postal

— ESPECIALITAT EN LES CAMISES A MIDA —

LA SABIA NATURALES

— Veus, en aque!la època primitiva la naturalesa proporcionava als homes tot lo necessari: pells pera abrigarse y bastons pera apoyarse.

— ¿Y si plovia?
— Si plovia, els bolets eren molt grossos y sirven de paraigües.